

перешкоджав виданню його композицій. У напруженому очікуванні виходу з друку збірки, обіцяної владою, Григорій Давидовський тяжко захворів. У виданні йому відмовили і, не витримавши цього удару, 13 квітня 1952 року він помер. Поховали Г. М. Давидовського на кладовищі біля Хрестовоздвиженського монастиря у Полтаві.

Зараз у Полтаві ніщо не нагадує, що тут жив і працював відомий композитор і талановитий диригент Григорій Митрофанович Давидовський. В його рукописному архіві залишились десятки неопублікованих музичних творів. Не була йому чужою хорова культура інших народів. З виключною любов'ю і повагою ставився диригент і композитор до музично-хорових надбань українського народу.

На нашу думку, ім'я Григорія Давидовського по праву стоїть в одному ряду зі славетними іменами Миколи Лисенка, Кирила Стеценка, Миколи Леонтовича, Олександра Кошиця. Він зробив значний внесок у популяризацію української народної пісні, організував значну кількість хорових колективів, був палким пропагандистом величезного надбання національного хорового мистецтва. Своєю працею і самовідданістю Григорій Митрофанович Давидовський заслужив на безмежну вдячність нащадків.

Список використаних джерел

1. Фісун М. Спогади про Григорія Давидовського до 120-річчя з дня народження / Архів музею «Музична Полтавщина» Полтавського музичного училища імені М. В. Лисенка. 5 с.
2. Ротач П. Григорій Давидовський / Ротач П. // *Наше слово*. 1972^ор. 3 верес. С. 3.
3. Матеріали про діяльність Г. Давидовського в Полтаві / *Архів музею «Музична Полтавщина» Полтавського музичного училища імені М. В. Лисенка*. 12 с.

Льницька Алла,

викладачка вищої категорії
дитячої музичної школи №27
(м. °Київ),

Тимошенко Наталія,

викладачка вищої категорії
Полтавського фахового коледжу
мистецтв імені М. °В. °Лисенка
(м. °Полтава),

Рашевська Наталія,

концертмейстерка, викладачка вищої
категорії дитячої музичної школи №27
(м. °Київ),

Вівчарик Валентина,

викладачка вищої категорії
дитячої музичної школи №27 (м. °Київ)

МОЖЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ У ВИКОНАВСТВІ БАНДУРИ І ФОРТЕПІАНО

Анотація: У цій статті висвітлено можливості поєднання у виконавстві двох музичних інструментів – бандури та фортепіано. Представлено творчість сучасних

українських та зарубіжних композиторів, розкрито можливість використання творів композиторів-класиків у виконанні фортепіано та бандури.

Ключові слова: бандура, фортепіано, сучасні твори, перекладення творів.

Музика має потужну силу передавати емоції та створювати незабутні враження. Вона надихає, допомагає виразити почуття та занурює в особливий світ звуків і мелодій. Класична музика презентує незліченні комбінації інструментів, які створюють унікальні звукові пейзажі. Однією з таких є поєднання сольному виконанні бандури з акомпанементом фортепіано.

Обидва інструменти мають багату історію та культурну спадщину і їх поєднання створює нові музичні горизонти. Це відкриває шлях до експериментування зі звуками та стилістикою, що є важливим аспектом сучасного музичного виконавства.

Цікавим є переклад творів композиторів-класиків і сучасних композиторів для бандури у супроводі фортепіано. Таке неординарне поєднання інструментів дає можливість виконавцям зануритися в класичну музику та оригінальні композиції водночас презентувативласну унікальну інтерпретацію музичного твору. Це сприяє збагаченню репертуару як бандуристів, так і піаністів, і привертає увагу слухачів, які шукають нові музичні враження.

Широкий спектр стилів та жанрів, які можна виконувати на бандурі у супроводі фортепіано, дозволяє впроваджувати елементи фольклору, етно-ф'южну, джазу та сучасної музики. Це сприяє творчому розвитку інструменталістів та розширенню аудиторії слухачів.

Бандура – унікальний український національний струнний інструмент, здатний створювати магічні звуки, надавати музиці багатofактурність та багатоголосність. Бандура може бути використана як мелодійний інструмент, який демонструє потужні мелодійні лінії та виразні сольні партії.

У той же час, фортепіано, як клавішний інструмент, володіє широким діапазоном звуків та можливостями гармонічного акомпанементу, демонструє глибину та повноту звучання, доповнюючи звукову палітру бандури. Фортепіано додає гармонічну основу, урізноманітнює ритмічний супровід та підсилює емоційне сприйняття музики. Виконавство на бандурі у супроводі фортепіано дозволяє музикантам експериментувати зі звуком та імпровізувати. Бандурист може додати нові мотиви та варіації до мелодії, а виконавець на фортепіано може імпровізувати на підтримці гармонії. У такому дуєті бандурист може використовувати різні техніки, включаючи арпеджіо, флажелетто та тремоло, а партія фортепіано може забезпечувати підтримку музики з акордів та мелодійних ліній.

Цікавою особливістю виконання на бандурі у супроводі фортепіано є те, що обидва інструменти можуть змінювати звучання та динамічність музичного твору.

У поєднанні цих двох інструментів виконується класична, народна музика, рок та блюз. До прикладу, це твори Й.С.Баха, Л.Бетховена, Б.Марчелло, Г.Телемана, А.Вівальді, Й.Гайдна, українські народні пісні тощо.

Сучасні композитори постійно експериментують зі звуками та інструментальними поєднаннями, створюючи оригінальні твори для бандури та фортепіано. Твори у виконанні цих інструментів вражають своєю новизною, витонченістю та експресією.

Назвемо цих композиторів: Юрій Олійник, Яків Лапінський, Володимир Павліковський, Георгій Матвіїв, Сергій Баштан. Їхні твори характеризуються поєднанням

різних музичних стилів (класична, етнічна та сучасна музика), традиційних українських мотивів з сучасними композиційними прийомами; експериментами з гармонією, ритмом та звучанням. Такі твори надають можливість музикантам продемонструвати свою індивідуальність та творчість, віртуозність та технічні навички, одночасно додаючи непередбачуваність та сучасність в музичне виконання, передаючи різні настрої та емоції.

Звернемо увагу на композитора Романа Гринківа та його відомий твір «Веснянка», композиторку Валентину Мартинюк та її твір «Золоті перлини». Їхні доробки відзначаються поєднанням українських народних мелодій з сучасними композиційними техніками, створюють глибокий емоційний ефект.

Перекладення творів композиторів-класиків для бандури у супроводі фортепіано – це цікавий експеримент, який дає нові можливості виконавства. В цьому жанрі працюють Світлана Овчарова, Наталія Курило, Марина Круть, Валентина Мартинюк.

Один з найбільш відомих сучасних композиторів – Астор П'яццолла – написав багато творів для бандонеона, аргентинського національного інструменту. Ці твори перекладені для бандури у супроводі фортепіано, що дало їм нову інтерпретацію. Бандурист Георгій Матвійв записав альбом «Piazzolla on Bandura», де він виконує твори А.°П'яццолли для бандури у супроводі фортепіано такі як «Лібертанго», «Отоно» та «Музика з фільму «Додому»».

Ще один відомий сучасний композитор – Ян Тірсен – написав багато творів для фортепіано. Такі твори, як «Comptine d'un autre été: L'après-midi», «La Valse d'Amélie» та «Sur le Fil» гармонійно і по-новому звучали на бандурі у супроводі фортепіано.

Назвемо сучасних виконавців на бандурі – Дмитро Губ'як, Тарас Яницький, Влад Вокалюк, Тарас Столяр, Роман Гринків, Марина Круть, Георгій Матвійв, Надія Мельник.

Дослідження впродовж останніх трьох років питання поєднання у виконавстві двох інструментів – бандури і фортепіано – дає підстави стверджувати:

- таке поєднання створює унікальну комбінацію звуків, яка дозволяє виконавцям розкрити широкий спектр музичних можливостей. Взаємодія цих двох інструментів приносить нове звучання та емоційну глибину;
- практика музикування показує, можуть бути успішно перекладені та виконані на бандурі у супроводі фортепіано твори Й.°С.°Баха, А.°Вівальді, В.°А.°Моцарта, Г.°Генделя та інших композиторів-класиків, що дає можливість класичну музику представити в новому звучанні і привернути увагу до багатогранності та краси цих композицій;
- твори сучасних композиторів – А.°П'яццолла, Я.°Тірсена, українських композиторів-виконавців представляють новаторський підхід до виконання творів для цих музичних інструментів. Ці композиції поєднують українські народні мелодії, сучасні композиційні техніки та експерименти зі звучанням, що створюють нові емоції та нові музичні враження;
- виконавство на бандурі у супроводі фортепіано привертає увагу широкої аудиторії, яка шукає нові звучання та музичні враження. Цей дует інструментів відкриває нові перспективи для музикантів і створює можливість розширення репертуару як бандуристів так і піаністів;

- сучасні композитори постійно експериментують зі звуками та інструментальними поєднаннями, створюючи оригінальні твори для бандури та фортепіано. Ці твори вражають своєю новизною, витонченістю та експресією, а також показують можливості поєднання цих двох інструментів;
- перекладення творів сучасних композиторів для бандури у супроводі фортепіано – це незвичний інтерпретаційний підхід, який дозволяє збагатити твори новими кольорами та звучанням. Особливо це стосується творів, написаних для інших музичних інструментів або для оркестру.

Список використаних джерел

1. Баштан°С. Репертуар бандуриста. Вип. №5. К. : Музична Україна. 1982.
2. Баштан°С. Репертуар бандуриста. Вип. №12. К. : Музична Україна. 1988.
3. Гвоздь°М. Грай, моя бандура. КВІЦ, 2001
4. Курило°Н. Бандурне Смузі. Львів, 2022
5. Твори для бандури у супроводі фортепіано. Навчальна книга, 2001. Режим доступу: <https://www.booklya.ua> > book

Касіч Ольга,
викладачка Полтавської
дитячої музичної школи № 1
імені П. Майбороди (м. Полтава)

БАНДУРНЕ ВИКОНАВСТВО ЯК ЯВИЩЕ НАЦІОНАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

***Анотація.** Стаття присвячена дослідженню бандурного виконавства України, зокрема, його академічному спрямуванню як культурно-мистецькому явищу. Виявлено основні етапи розвитку бандурного виконавства України. Проаналізовано педагогічну, виконавську діяльність, специфіку репертуару провідних солістів-бандуристів та ансамблів України.*

***Ключові слова:** бандурне виконавство, бандурне мистецтво, ансамблеве бандурне виконавство, харківська бандурна школа, народноінструментальне мистецтво.*

***Актуальність теми.** Бандурне мистецтво в усіх його проявах і формах є невід’ємною складовою української національної культури. Воно є предметом сучасних досліджень мистецтвознавців, культурологів, етнографів, істориків, виконавців. Важливим також є впровадження найкращих зразків бандурного мистецтва в мистецько-культурне життя та освітній процес закладів освіти різного рівня акредитації, використовувати для підготовки навчальних курсів та методичних посібників з «Історії виконавства на народних інструментах», «Історії бандурного виконавства», «Історії української музики», «Історії української культури».*

***Виклад основного матеріалу.** Теоретичну базу дослідження складають роботи, що порушують проблему виконавства на народних інструментах у різних наукових дискурсах: музична фольклористика (М. Білозерський, П. Куліш, М. Максимович, Д. Ревуцький, І. Срезневський, М. Сумцов, Г. Хоткевич, М. Цертелєв); органологія (Н. Брояко, М. Давидов, І. Зіньків, Л. Мандзюк, В. Мішалов, Н. Морозевич, І. Панасюк); проблеми вивчення*